

Een overeenkomstig initiatief, minder breed evenwel dan in Groningen, werd in Noord-Brabant genomen toen daar in '37 de stichting *Brabantia Nostra* ('Ons Brabant') in het leven geroepen werd als uitvloeisel van een twee jaar tevoren opgericht gelijknamig tijdschrift. 'Brabant wordt zienderogen weer de kern van de Nederlanden', was in het eerste nummer trots verklaard – tijdschrift en stichting hadden dus een 'Dietse' ondertoon en zij die er hun medewerking aan verleenden, hadden dan ook veelal contact zowel met Arnold Meyers Zwart Front als met het Verdinaso-Nederland. Hoofdredacteur van *Brabantia Nostra* was een leraar Nederlands in Roosendaal, Geert Ruygers, en organisator van de studiekringen die door de stichting georganiseerd werden, was een collega van Ruygers uit Tilburg, Jef de Brouwer. De Brouwer was de sterkste figuur in deze merkwaardige, ietwat overspannen groepering waarin specifiek katholieke denkbeelden over een 'organische' herstructurering van de maatschappij sterk naar voren kwamen.

Niet in provinciaal maar in landelijk verband vond in '38 een aantal verontruste, uit verschillende politieke richtingen afkomstige jongeren elkaar op een conferentie in 'Woudschoten', het conferentiehuis van de Nederlandse Christelijke Studentenvereniging. Zij constateerden er dat de historisch-gegroeide partij-indeling niet meer sloeg op de actuele problemen en gingen ten behoeve van alle democratische partijen richtlijnen voor een veel actiever overheidsbeleid opstellen. Hun bedoeling was, aan het vage begrip 'nationale gedachte' een concrete inhoud te geven die voor de grote meerderheid van het Nederlandse volk aanvaardbaar was en waarmee men overleefd geachte politieke tegenstellingen kon overwinnen. Uit de conferentie kwam een tijdschrift voort, *Het Gemenebest* (met als redactiesecretaris ds. A. M. Brouwer, hervormd predikant te Vledder) alsmede een 'beweging': de 'Beweging versterking der Nederlandse Gemeenschap', spoedig als 'de Nederlandse Gemeenschap' aangeduid. Zij trad in juni '39, toen het vierde kabinet-Colijn wankelde, voor het eerst in de openbaarheid met een in een aantal bladen opgenomen 'Manifest tot eendracht' ('eendracht', niet 'eenheid'), waarin op versterking van de defensie en opheffing van de werkloosheid aangedrongen werd. 'Ons volk hunkert naar eendracht', stond er verder in,

'zijn verlangen komt in de woorden en daden van zijn leiders niet voldoende tot uitdrukking. Eendracht en saamhorigheid betekenen geen vervluchtiging van de verschillen van beginsel welke onze volkssamenleving kent en welke zij niet zou kunnen verliezen zonder schade voor zichzelf. Zij betekenen wèl het doelbewuste aankweken van de wil, het wezenlijke van het bijkomstige te onderscheiden . . . De versplintering van het heden kan slechts voeren tot een toestand waarin door zeer velen, ten einde raad, zou worden geroepen om een radicaal